

ความสำคัญของปัญหา

ในช่วงชีวิตของปัจเจกชนมีหลายช่วงชีวิตที่สำคัญ การเลือกคู่สมรสก็เป็นหนึ่งในขั้นตอนที่สำคัญของชีวิต เป็นกระบวนการที่มีผลกระทบต่อระบบสังคมเป็นส่วนรวม เนื่องจากในฐานะปัจเจกบุคคลที่เป็นสมาชิกของสังคม เมื่อตัดสินใจเลือกใครเป็นคู่สมรส จะครอบคลุมไปถึงการเลือกบุคคลเข้าร่วมเครือญาติ ร่วมเป็นสมาชิกในกลุ่มที่ตนสังกัด นับรวมถึงผลต่อการรับและถ่ายทอดวัฒนธรรมของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือบูรณาการหน่วยวัฒนธรรมของทั้งสองฝ่ายเข้าด้วยกัน แล้วถ่ายทอดไปยังรุ่นต่อไป

การเลือกคู่สมรสนั้นไม่ใช่เป็นเรื่องส่วนบุคคล ถึงแม้ในปัจจุบันหลายสังคมจะเปิดโอกาสให้หนุ่มสาวสามารถเลือกคู่ได้โดยอิสระก็ตาม และในหลายสังคมจะมีเรื่องของความรักเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจ แต่ในความเป็นจริงการเลือกคู่สมรสมีปัจจัยอื่นๆประกอบด้วย เช่น ในสังคมส่วนใหญ่จะมีข้อห้ามในการสมรสในหมู่เครือญาติใกล้ชิด (Incest taboo) ได้แก่ การสมรสระหว่างพ่อกับลูกสาว แม่กับลูกชาย พี่น้องที่ร่วมบิดามารดากัน และ ฯลฯ นับรวมถึงในหลายสังคมยังมีข้อห้ามการสมรสระหว่างบุคคลเพศเดียวกัน เป็นต้น

ในแง่ของกฎหมาย เช่น กฎหมายไทย ได้จำกัดขอบเขตการเลือกคู่สมรสของบุคคลไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัว โดยกำหนดเงื่อนไขไว้หลายมาตรา เช่น ชายหญิงจะสมรสกันได้ต้องมีอายุ 17 ปีบริบูรณ์ เว้นแต่ศาลอนุญาตให้สมรสก่อนนั้นได้ (มาตรา 1448) กำหนดการห้ามการสมรสระหว่างชายหรือหญิงที่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือศาลสั่งให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถ (มาตรา 1449) ญาติสืบสายโลหิต โดยตรงขึ้นไปหรือลงมา หรือเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดา (มาตรา 1450) ผู้รับบุตรบุญธรรม (มาตรา 1451) และยังห้ามบุคคลที่มีคู่สมรสอยู่แล้วไปสมรสกับบุคคลอื่น (มาตรา 1452) เป็นต้น (อัจฉรา ภาติกะวิวัฒน์, 2521 : 3)

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic Groups) หลายกลุ่มหลายเผ่าพันธุ์ ได้เข้ามาอาศัยอยู่ อาทิ ชาวจีน มอญ มุสลิม ญวน ลาวโซ่ง ลาวพวน ตลอดจนชาวเขาเผ่าต่างๆ แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์นั้นก็จะมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม (Cultural

Identity) เฉพาะของตนเอง แม้วันเวลาที่ยาวนานจะทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆมีการกลืนกลาย ผสมผสานกับวัฒนธรรมหลัก โดยเฉพาะวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ (material culture) หรือสิ่งที่สามารถสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัส เช่น ภาษา เครื่องแต่งกาย ที่อยู่อาศัย แต่สำหรับวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ (non-material culture) เช่น ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของกลุ่มพบว่าในหลายกลุ่มชาติพันธุ์ยังคงเอกลักษณ์ของตนเองไว้อย่างเหนียวแน่น ในบรรดาวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุนั้น การสมรสถือเป็นตัวอย่างหนึ่งของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับ ทศนคติ ค่านิยม และความเชื่อของคนในกลุ่มนั้นๆอย่างเห็นได้ชัด เพราะในกลุ่มสังคมแต่ละกลุ่มจะมีขั้นตอน กระบวนการและปรัชญาอันเป็นสาระสำคัญของกลุ่มแอบแฝงอยู่ในเรื่อง การสมรส และมีเอกลักษณ์เฉพาะในทุกๆกลุ่ม

ชาวมุสลิมเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่มีรากฐานในประเทศไทยมายาวนาน การ ผสมผสานทางวัฒนธรรมย่อมมีมากกว่ากลุ่มอื่น แต่ในทางปฏิบัติกลุ่มนี้กลับมีเอกลักษณ์ทาง วัฒนธรรมค่อนข้างสูงโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสมรส สำหรับชาวมุสลิมการเลือก คู่สมรสจะมีแบบแผนที่แน่นอน เช่น จะต้องสมรสกับชาวมุสลิมด้วยกันหรือต้องเปลี่ยนเข้ามาเป็น ชาวมุสลิมก่อน ต้องมีวัยอันเหมาะสม ห้ามสมรสกับญาติใกล้ชิด นับรวมถึงความพร้อมและ ข้อห้าม ข้อปฏิบัติในด้านอื่นๆอีก ซึ่งศาสนาได้บัญญัติไว้โดยชัดเจน

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา มีการศึกษากลุ่มชาติพันธุ์มุสลิมเป็นจำนวนมาก สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของชาวมุสลิมในแง่มุมต่างๆที่สำคัญและมีความน่าสนใจ แต่การศึกษาใน ด้านการเลือกคู่สมรสของชายชาวไทยมุสลิมกลับมีน้อยมาก โดยเฉพาะการศึกษาในแนว มานุษยวิทยา ตัวอย่างเช่น งานวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบประเพณีการแต่งงานกับหลัก การแต่งงานตามศาสนาอิสลาม ของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ของ นูรุดดีน สาริมิง (2538) จะกล่าวถึงการเลือกคู่สมรสในแง่ของหลักการของศาสนาอิสลามเท่านั้น แต่ไม่ได้ กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการเลือกคู่สมรสอย่างจำเพาะเจาะจง ผลงานที่ดูจะมีความใกล้เคียงมากที่สุด เกี่ยวกับการเลือกคู่สมรสของชาวไทยมุสลิม คือ วิทยานิพนธ์เรื่อง การสมรสภายในเครือญาติ ของชาวไทยมุสลิม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี : การศึกษาวิจัยทางมานุษยวิทยากายภาพ ของ นพรัตน์ จันทรดี (2535) เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาเหตุผลต่างๆที่ทำให้ชาวไทยมุสลิมในชุมชน ดังกล่าวมีการสมรสภายในเครือญาติมากกว่าการกล่าวถึงการตัดสินใจเลือกคู่สมรส เช่นเดียวกับ วิทยานิพนธ์เรื่อง การจัดระเบียบทางเศรษฐกิจของชุมชนชาวประมงมุสลิม ชุมชนแสนสุข จังหวัดสงขลา ของ ภรณ์ นีร์ญวราชิต (2542) ที่มุ่งศึกษาการจัดระเบียบทางเศรษฐกิจ ถึงแม้

มีการกล่าวถึงขั้นตอนต่างๆของการสมรส แต่ไม่ได้มุ่งที่จะศึกษาในด้านการเลือกคู่สมรสอย่างจำเพาะเจาะจงเช่นกัน ในหนังสือ Marriage and Divorce in Islamic South – East Asia (Jones , 1994) กล่าวถึง การสมรสและการหย่าร้างของชาวมุสลิมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยกล่าวถึงข้อมูลพื้นฐานต่างๆ เช่น สภาพทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษาของชาวมุสลิม อายุสมรส และเจาะประเด็นเกี่ยวกับการสมรสและการหย่าร้างของชาวมุสลิมในภูมิภาคดังกล่าว ได้แก่ ปัจจัยที่ชักจูงบุคคลไปสู่การสมรส การหย่าร้าง สาเหตุและปัจจัยในการมีภรรยาหลายคนของชาวมุสลิม เป็นต้น แต่ก็ไม่ได้มุ่งศึกษาค่านิยมหรือปัจจัยในการเลือกคู่สมรสของชาวมุสลิมโดยตรง ฉะนั้นการศึกษาเพื่อเติมเต็มองค์ความรู้ด้านนี้จึงเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการอย่างยิ่ง

เหตุผลหนึ่งที่จูงใจให้ผู้วิจัยศึกษาหัวข้อนี้คือ ชุมชนมัศยิมมฮานาคเป็นชุมชนที่น่าสนใจศึกษาเนื่องจากเป็นชุมชนเก่าแก่ที่อยู่ใจกลางกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไปตามกระแสของสังคมสมัยใหม่ โอกาสที่จะมีการเปลี่ยนแปลงภายในระบบความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน ตลอดจนความเชื่อ ค่านิยม ก็น่าจะมีมากกว่าชุมชนที่อยู่นอกเขตเมือง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการการศึกษาในเรื่องนี้อย่างเจาะลึก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิม
3. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของการเลือกคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบัน

สมมติฐานในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ค่านิยมในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมในชุมชนมัสยิด มหานาค มีสมมติฐานในการวิจัยทั้งหมด 13 ข้อดังต่อไปนี้

1. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสโดยผู้ใหญ่มีสวนร่วม มากกว่าคู่สมรสที่เลือกด้วยตนเอง
2. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีอายุห่างกัน
3. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีการมีการศึกษาใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีการศึกษาน้อยกว่า
4. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีรายได้ใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีรายได้ต่างกัน
5. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมในระดับใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกัน
6. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีรูปร่างหน้าตาดี มากกว่าคู่สมรสที่รูปร่างหน้าตาไม่ดี
7. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกัน มากกว่าคู่สมรสที่ต่างศาสนากัน
8. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา มากกว่าคู่สมรสที่ไม่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา
9. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่ไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา มากกว่าคู่สมรสที่อยู่ในกลุ่มบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา
10. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสโดยยึดถือความรักที่มีต่อกัน มากกว่าเลือกคู่สมรสโดยไม่มีความรักต่อกัน
11. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีความใกล้ชิด มากกว่าคู่สมรสที่ห่างเหินกัน
12. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีรสนิยมใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีรสนิยมต่างกัน
13. ค่านิยมในด้านต่างๆเกี่ยวกับการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

อธิบายสมมติฐาน

อธิบายสมมติฐานข้อที่ 1 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสโดยผู้ใหญ่มิมีส่วนร่วมมากกว่าคู่สมรสที่เลือกด้วยตนเอง

การเลือกคู่สมรสของบุคคลในแต่ละวัฒนธรรมย่อมที่จะมีลักษณะที่แตกต่างกัน สำหรับชาวมุสลิมนั้นก็จะมีแบบฉบับวิธีการเฉพาะของตนเอง และการมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่ในการเลือกคู่สมรสนั้นเป็นลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่งของชาวมุสลิม เพราะสังคมอิสลามส่งเสริมการเลือกคู่สมรสโดยพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ (อารง สุทธาศาสน์, 2543 : 138) ฉะนั้นชายไทยมุสลิมก็ย่อมที่จะเลือกคู่สมรสโดยการมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่มากกว่าการเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง เพราะถือว่าเป็นลักษณะพื้นฐานอย่างหนึ่งในการเลือกคู่สมรสของชาวมุสลิม

อธิบายสมมติฐานข้อที่ 2 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกันมากกว่าคู่สมรสที่มีอายุห่างกัน

อายุเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางกายภาพ คนที่อายุแตกต่างกันมักจะมีลักษณะทางกายภาพ เช่น รูปร่างหน้าตา พละกำลัง ความต้องการทางเพศที่อาจจะแตกต่างกันไปด้วย นอกจากจะมีลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกันแล้ว ความรู้สึกนึกคิด โลกทัศน์ ความสนใจหรือความชื่นชอบในสิ่งต่างๆย่อมจะมีแตกต่างกันตามประสบการณ์และการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของคนแต่ละวัย ซึ่งก็คือปัญหาช่องว่างระหว่างวัย ฉะนั้นความเข้าใจกันย่อมจะเกิดขึ้นได้ยากกว่าคู่สมรสที่มีวัยใกล้เคียงกัน ความแตกต่างของคนในแต่ละวัยที่กล่าวมาข้างต้นนี้ย่อมจะทำให้เกิดแนวโน้ม ที่ทำให้บุคคลที่มีอายุใกล้เคียงกันสมรสกัน มากกว่าจะสมรสกับบุคคลที่มีวัยแตกต่างกัน

อธิบายสมมติฐานข้อที่ 3 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีการศึกษาใกล้เคียงกันมากกว่าคู่สมรสที่มีการศึกษาน้อยกว่า

การศึกษาคือ กระบวนการขัดเกลาทางสังคมอย่างหนึ่ง ฉะนั้นบุคคลที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันย่อมที่จะได้รับการขัดเกลาที่แตกต่างกัน และการที่บุคคลได้รับการขัดเกลาที่ต่างกันย่อมมีความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกันไปด้วยเช่นกัน บุคคลที่มีการศึกษาสูงหรือต่ำก็

น่าจะมีความโน้มเอียงที่จะเลือกคู่สมรสที่มีการศึกษาสูงหรือต่ำเท่ากับตนเพราะจะมีความรู้สึกนึกคิดที่ใกล้เคียงกัน เพราะจะสามารถเข้าใจกันได้มากกว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่าหรือแตกต่างกัน นอกจากนี้บุคคลที่มีระดับการศึกษาที่อยู่ในระดับเดียวกันอาจจะเรียกได้ว่าอยู่ในระดับชนชั้นที่ใกล้เคียงกันด้วย เพราะระดับของการศึกษาก็คือสถานภาพสัมฤทธิ์อย่างหนึ่ง ฉะนั้นชายไทยมุสลิมจึงน่าจะมีความโน้มเอียงที่จะเลือกคู่สมรสที่มีระดับการศึกษาใกล้เคียงกับตนมากกว่าเลือกคู่สมรสที่มีระดับการศึกษาที่น้อยกว่า

อธิบายสมมติฐานข้อที่ 4 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีรายได้ใกล้เคียงกันมากกว่าคู่สมรสที่มีรายได้ต่างกัน

รายได้ของบุคคลมีความสัมพันธ์กับฐานะทางเศรษฐกิจและชั้นชน การที่บุคคลมีรายได้ที่แตกต่างกันจึงมักจะมีฐานะทางเศรษฐกิจและชนชั้นที่แตกต่างกันไปด้วย บุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและชนชั้นที่แตกต่างกันก็มักจะมีวิถีชีวิตและการประพฤติปฏิบัติที่แตกต่างกันไป ซึ่งความแตกต่างตรงนี้ก็ย่อมที่จะเกิดช่องว่างและไม่สามารถเข้าใจกันได้สนิท และเข้าใจกันได้ยากกว่าบุคคลที่มีรายได้ที่ใกล้เคียงกัน ฉะนั้นบุคคลทั่วไปนับรวมถึงชายไทยมุสลิมจึงน่าจะเลือกคู่สมรสที่มีรายได้ที่ใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีรายได้แตกต่างกัน

อธิบายสมมติฐานข้อที่ 5 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมในระดับใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกัน

บุคคลที่มีตำแหน่งสังคมต่างกันย่อมที่จะมี อำนาจ เกียรติยศ ศักดิ์ศรี และการดำเนินชีวิตในระดับที่แตกต่างกันไปด้วย และการที่บุคคลมีอำนาจ เกียรติยศ ศักดิ์ศรี และการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันสมรสกัน เป็นการยากที่จะเข้าใจกันได้สนิทและหากแม้ว่าในด้านส่วนบุคคลอาจจะพอยอมรับในความแตกต่างนั้นได้ แต่เป็นการยากที่จะได้การยอมรับจากสังคมและการขาดการยอมรับนี้ย่อมที่จะนำไปสู่ปัญหาในการครองชีวิตสมรส ฉะนั้นบุคคลโดยทั่วไปนับรวมถึงชายไทยมุสลิมน่าจะเลือกคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมในระดับที่ใกล้เคียงกันมากกว่าคู่สมรสที่มีระดับทางสังคมแตกต่างกัน

อธิบายสมมติฐานข้อที่ 6 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีรูปร่างหน้าตาดี มากกว่าคู่สมรสที่รูปร่างหน้าตาไม่ดี

รูปร่างหน้าตาเป็นปัจจัยทางกายภาพอย่างหนึ่งเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจและสามารถสร้างความประทับใจได้ง่ายกว่าปัจจัยด้านอื่นๆ เพราะเป็นสิ่งที่เห็นได้ทันทีเมื่อแรกพบ การสมรสนั้นมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศสัมพันธ์ (ก้อ สวัสดิ์พาณิชย์, 2519 :133) ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการทางกายภาพโดยตรง ฉะนั้นบุคคลทั่วไปรวมทั้งชายไทยมุสลิมจึงน่าจะเลือกคู่สมรสที่รูปร่างหน้าตาดี มากกว่าคู่สมรสที่รูปร่างหน้าตาไม่ดี

อธิบายสมมติฐานข้อที่ 7 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกัน มากกว่าคู่สมรสที่ต่างศาสนา

เงื่อนไขอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญในการสมรสของอิสลามคือ ชายหญิงที่สมรสกันจะต้องนับถือศาสนาอิสลาม (หลักกฎหมายอิสลาม ว่าด้วยครอบครัวและมรดก, 2525 : 27) และการเลือกคู่สมรสที่ต่างศาสนานั้นถือว่าเป็นบาป ซึ่งชาวมุสลิมโดยทั่วไปคงจะไม่ปฏิบัติเช่นนั้น เพราะเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับหลักศาสนาในข้อที่สำคัญ นอกจากนี้บุคคลต่างศาสนาย่อมที่จะมีความเชื่อและวิถีปฏิบัติที่แตกต่างกันจึงยากที่จะเข้ากันได้สนิทและเข้าใจกันได้ยากมากกว่าบุคคลที่นับถือศาสนาเดียวกัน ฉะนั้นชายไทยมุสลิมจึงน่าจะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกัน มากกว่าคู่สมรสที่นับถือศาสนาอื่น

อธิบายสมมติฐานข้อที่ 8 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่ปฏิบัติตามหลักศาสนา มากกว่าคู่สมรสที่ไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนา

การเป็นชาวมุสลิมนั้น ต้องประกอบไปด้วยความศรัทธาและการปฏิบัติควบคู่กัน ศาสนาอิสลามบัญญัติกฎเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติในทุกๆ ขั้นตอนของชีวิตอย่างละเอียดและชัดเจน การมีคู่สมรสที่ไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนานั้นย่อมจะนำไปสู่ปัญหาต่างๆ ในการครองชีวิตสมรสทั้งในแง่ส่วนบุคคลและสังคมเพราะเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับค่านิยมของสังคม ฉะนั้นชายไทยมุสลิมจึงน่าจะเลือกคู่สมรสที่ปฏิบัติตามหลักศาสนา มากกว่าคู่สมรสที่ไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนา

อธิบายสมมติฐานข้อที่ 9 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่ไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา มากกว่าคู่สมรสที่อยู่ในกลุ่มบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา

คำว่า “บุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา” เป็นคำที่ชัดเจนอยู่ในตัวของมันเองแล้วว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรเลือกเพราะเป็นสิ่งขัดแย้งกับคุณค่าของสังคม และเป็นสิ่งที่ศาสนาอิสลามบัญญัติไว้อย่างชัดเจน เช่น ในหลักกฎหมายอิสลาม ว่าด้วยครอบครัวและมรดก (2525 : 27 – 28) หมวดที่ 3 มาตราที่ 49 บัญญัติเงื่อนไขของการสมรสไว้ตอนหนึ่งว่า การสมรสต้องเป็นการสมรสระหว่างเพศชายกับหญิง ต้องไม่เป็นญาติที่ใกล้ชิดกัน (และอื่นๆ) การที่บุคคลกระทำตนเป็นที่ขัดแย้งกับคุณค่าของสังคมย่อมที่จะไม่ได้รับการยอมรับและยากที่จะมีชีวิตอย่างปกติสุข ฉะนั้นชายไทยมุสลิมจึงน่าจะเลือกคู่สมรสที่ไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา มากกว่าคู่สมรสที่เป็นบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา

อธิบายสมมติฐานข้อที่ 10 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสโดยยึดถือความรักที่มีต่อกัน มากกว่าเลือกคู่สมรสโดยไม่มีความรักต่อกัน

ในสังคมสมัยใหม่การเลือกคู่สมรสมักที่จะเลือกกันด้วยความพึงพอใจส่วนบุคคล ความรักจึงน่าจะเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรส ถึงแม้ว่าความรักจะไม่ใช่อะไรหลักในการเลือกคู่สมรสของอิสลามก็ตาม แต่สังคมของชาวมุสลิมไม่ได้ตัดขาดจากสังคมใหญ่ที่มีลักษณะเป็นสังคมแบบสมัยใหม่ที่ยึดถือความรักในการสมรส ฉะนั้นจึงเป็นไปได้สูงว่าสังคมอิสลามโดยเฉพาะในกลุ่มคนหนุ่มสาวที่จะได้รับอิทธิพลของการเลือกคู่สมรสโดยยึดถือในความรักที่มีต่อกัน

อธิบายสมมติฐานข้อที่ 11 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีความใกล้ชิดมากกว่าคู่สมรสที่ห่างเหินกัน

การตัดสินใจเลือกคู่สมรสในปัจจุบันเป็นเรื่องส่วนตัวมากขึ้น หนุ่มสาวมักจะคบหาสนิทสนมกันก่อนการตัดสินใจเลือกคู่สมรส เพราะถือว่าเป็นความจำเป็นที่จะรู้นิสัยใจคอ และข้อมูลในด้านต่างๆ ของกันและกันก่อนตัดสินใจใช้ชีวิตร่วมกัน ซึ่งค่านิยมลักษณะนี้เป็นอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตกที่แพร่เข้ามาในสังคมไทย และเป็นไปได้สูงว่าค่านิยมที่กล่าวนี้ น่าจะเข้ามามีอิทธิพลในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมด้วย

อธิบายสมมติฐานข้อที่ 12 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีรสนิยมใกล้เคียงกันมากกว่าคู่สมรสที่มีรสนิยมต่างกัน

การที่บุคคลมีรสนิยมที่ใกล้เคียงกันน่าจะสนิทสนมและเข้ากันได้มากกว่าบุคคลที่มีรสนิยมแตกต่างกัน เพราะมีความชอบและสนใจในสิ่งๆเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันที่บุคคลมีรสนิยมที่หลากหลายและการเลือกคู่สมรสเป็นเรื่องส่วนบุคคลมากกว่าในอดีต จึงเป็นสิ่งที่น่าจะคาดได้ว่าการเลือกคู่สมรสในปัจจุบันนับรวมถึงการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมว่าน่าจะเลือกคู่สมรสที่มีรสนิยมที่ใกล้เคียงกันมากกว่าคู่สมรสที่มีรสนิยมแตกต่างกัน

อธิบายสมมติฐานข้อที่ 13 ค่านิยมในด้านต่างๆเกี่ยวกับการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ค่านิยมเป็นสิ่งที่มักจะเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย และการเปลี่ยนแปลงนั้นๆอาจจะเกิดการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อม และปัจจัยอื่นๆหรือหลายๆปัจจัยประกอบกัน ในปัจจุบันโลกกำลังเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ หรือยุคของการแพร่กระจายวัฒนธรรมสากลทั่วโลก (อมรา พงศาพิชญ์, 2542 : 204) เป็นยุคของการติดต่อสื่อสาร การแพร่กระจายวัฒนธรรมเป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง โดยมีวัฒนธรรมตะวันตกเป็นศูนย์กลางการแพร่กระจาย และในปัจจุบันนี้ไม่มีสังคมใดในโลกที่อยู่อย่างโดดเดี่ยวไม่ได้ติดต่อกับสังคมอื่นๆอีกต่อไป ฉะนั้นจึงน่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในค่านิยมทางด้านต่างๆไปในสังคมต่างๆทั่วโลก นับรวมถึงค่านิยมในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิม

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ค่านิยมในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมในชุมชนมัสยิดมหานาค ใช้ศัพท์ในการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

1. ค่านิยม หมายถึง ความเชื่อของบุคคลหรือสังคมว่าสิ่งใดมีคุณค่ามากหรือมีคุณค่าน้อยกว่าสิ่งใด ซึ่งก็คือมาตรฐานในกระบวนการเลือก

2. ชุมชนมัชยิตมหานาค หมายถึง ชุมชน (ที่กำหนดโดย) ทางศาสนา และวัฒนธรรม กล่าวคือ มิใช่ชุมชนที่กำหนดโดยภูมิศาสตร์ หรือถูกกำหนดโดยกฎหมาย แต่เป็นชุมชนที่รวมตัวกันของกลุ่มบุคคลที่มีศาสนาและวัฒนธรรมร่วมกัน

3. ชายไทยมุสลิม หมายถึง บุคคลเพศชายที่นับถือศาสนาอิสลาม กล่าวคือ เป็นผู้ที่ปฏิบัติตามหลักศาสนาอย่างถูกต้อง มิใช่แค่ นับถือศาสนาอิสลาม ตามที่ระบุไว้ในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนสมรส

4. สถานภาพสมรส หมายถึง สถานภาพเกี่ยวกับการสมรสที่เป็นที่ยอมรับกันภายในชุมชน ได้แก่ โสด สมรส หย่าร้าง และแยกกันอยู่

5. การเลือกคู่สมรส หมายถึง กระบวนการเลือกเพศตรงข้ามเพื่อการสมรส การใช้ชีวิตคู่ และสร้างครอบครัวขึ้นในอนาคต

5.1 การมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่ในการเลือกคู่สมรส หมายถึง การจัดการของญาติผู้ใหญ่ เช่น บิดามารดา ในการจัดหาคู่สมรสให้บุตรหลาน

5.2 การเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง หมายถึง การเลือกคู่สมรสด้วยความพอใจของตนเอง

6. อายุ หมายถึง อายุของคู่สมรส

6.1 อายุที่ใกล้เคียงกัน หมายถึง อายุคู่สมรสที่มากหรือน้อยกว่ากันไม่เกิน 5 ปี

6.2 อายุที่แตกต่างกัน หมายถึง อายุคู่สมรสที่มากหรือน้อยกว่ากัน 5 ปีขึ้นไป

7. การศึกษา หมายถึง ระดับของการศึกษาอย่างเป็นทางการ

7.1 ระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน หมายถึง ระดับการศึกษามีความแตกต่างกันไม่เกิน 1 ระดับ เช่น การศึกษาระดับมัธยมกับระดับปริญญาตรีถือว่าใกล้เคียงกัน

7.2 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน หมายถึง ระดับการศึกษามีความแตกต่างกันเกิน 1 ระดับ เช่น การศึกษาระดับมัธยมกับระดับปริญญาโทถือว่าแตกต่างกัน

9. รายได้ หมายถึง ระดับของรายได้ต่อเดือน

9.1 รายได้ที่ใกล้เคียงกัน หมายถึง รายได้ต่อเดือนมีความแตกต่างกัน (มากหรือน้อยกว่ากัน) ไม่เกิน 5,000 บาท

9.2 รายได้ที่แตกต่างกัน หมายถึง รายได้ต่อเดือนมีความแตกต่างกัน (มากหรือน้อยกว่ากัน) เกินกว่า 5,000 บาท ขึ้นไป

10. ตำแหน่งทางสังคม หมายถึง ตำแหน่งหรือฐานะที่ได้จากการเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือสังคม (มนุษย์กับสังคม, 2542 : 63) ซึ่งมีคุณค่าและระดับที่สูงต่ำแตกต่างกันตามค่านิยมของแต่ละสังคม ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 3 ระดับคือ

1. สูง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางศาสนา ครูอาจารย์ ข้าราชการระดับสูง กว่าระดับ 5 หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือภูมิหลังครอบครัวมีตำแหน่งทางสังคมในระดับสูง

2. กลาง ได้แก่ ข้าราชการระดับ 3 – 5 หรือเทียบเท่า และอาชีพค้าขายทั่วไป หรือภูมิหลังครอบครัวมีตำแหน่งทางสังคมในระดับกลาง

3. ล่าง ได้แก่ ข้าราชการตั้งแต่ระดับ 3 ลงมาหรือเทียบเท่า ผู้มีอาชีพรับจ้าง และใช้แรงงานโดยไม่มีกิจการเป็นของตนเอง หรือภูมิหลังครอบครัวมีตำแหน่งทางสังคมในระดับล่าง

10.1 ตำแหน่งทางสังคมที่ใกล้เคียงกัน หมายถึง ตำแหน่งทางสังคมห่างกันไม่เกิน 1 ระดับ เช่น ระดับกลางกับระดับสูงหรือระดับกลางกับระดับล่าง

10.2 ตำแหน่งทางสังคมที่แตกต่างกัน หมายถึง ตำแหน่งทางสังคมห่างกันเกิน 1 ระดับ คือ ระดับล่างกับระดับสูง

11. รูปร่างหน้าตา หมายถึง ลักษณะทางกายภาพ

11.1 รูปร่างหน้าตาดี หมายถึง มีความสวยงามของลักษณะทางกายภาพ เช่น รูปร่างหน้าตาได้สัดส่วน และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่ารูปร่างหน้าตาไม่น่าเกลียด

11.2 รูปร่างหน้าตาไม่ดี หมายถึง มีลักษณะทางกายภาพ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่ารูปร่างหน้าตาไม่ดีหรือไม่สวยงาม

12. นับถือศาสนาอิสลาม หมายถึง ยอมรับนับถือ เชื่อและศรัทธาต่อศาสนาอิสลามเพียงศาสนาเดียว

13. ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา หมายถึง วิถีชีวิตที่สอดคล้องกับหลักการของอิสลาม

14. บุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา หมายถึง บุคคลที่อิสลามห้ามการสมรส เช่น ญาติใกล้ชิด บุคคลศาสนาอื่น บุคคลเพศเดียวกัน เป็นต้น

15. ความรัก หมายถึง ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ที่มีความผูกพัน สนิทสนมกันฉันคู่สาว และความสัมพันธ์นี้เกิดขึ้นมาจากความสมัครใจและยินยอมของทั้งสองฝ่าย โดยไม่มีผู้ใดบงการหรือบีบบังคับ

16. ความใกล้ชิด หมายถึง ความสนิทสนมคุ้นเคย และมีการติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งอาจจะเกิดมาจากโอกาสที่เอื้ออำนวย เช่น บ้านเรือนอยู่ใกล้กัน ที่ทำงานหรือศึกษาอยู่ในสถาบันเดียวกัน ซึ่งเป็นลักษณะที่ตรงกันข้ามกับความห่างเหิน

17. รสนิยม หมายถึง ความสนใจ และความชื่นชอบ

17.1 รสนิยมที่ใกล้เคียงกัน หมายถึง ชื่นชอบ สนใจในสิ่งๆเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เช่น มีรสนิยมในการแต่งกายคล้ายๆกัน ชื่นชอบในการพักผ่อนนันทนาการในลักษณะเดียวกัน หรือชื่นชอบในการประกอบกิจกรรมประเภทเดียวกัน

17.2 รสนิยมที่แตกต่างกัน หมายถึง ชื่นชอบ สนใจในสิ่งๆที่แตกต่างกัน

18. การเปลี่ยนแปลงลักษณะและค่านิยมในการเลือกคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบัน หมายถึง ความเปลี่ยนแปลงลักษณะและค่านิยมในการเลือกคู่สมรส ระหว่างเมื่อประมาณ 20 ปีที่ผ่านมาถึงในปัจจุบัน

ทฤษฎีของการเลือกคู่สมรส

ในหนังสือ ตำราครอบครัวสัมพันธ์ (2524 : 128) ได้สรุปทฤษฎีของการเลือกคู่สมรสไว้สองประการ คือ ด้านสังคมวิทยา กล่าวว่า คนเลือกคู่สมรสโดยมีปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นเครื่องกำหนด และด้านจิตวิทยา มีเหตุผลส่วนตัว และอารมณ์ของผู้เลือกคู่สมรสเป็นหลัก

โดยทั่วไปทฤษฎีที่กล่าวถึงการเลือกคู่สมรสจะมีดังนี้คือ ทฤษฎีที่เป็นการอธิบายเชิงสังคมวิทยา เป็นทฤษฎีที่อธิบายบนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่บุคคลมีต่อกันทางสังคม ได้แก่ ทฤษฎีความคล้ายคลึง (Homogamy Theory), ทฤษฎีความแตกต่าง (Heterogamy Theory), ทฤษฎีความใกล้ชิด (Propinquity theory) และด้านจิตวิทยา ได้แก่ ทฤษฎีอุดมคติ (Ideal Mate Theory) , ทฤษฎีคล้าย บิดามารดา (Parental Image Theory) และทฤษฎีความต้องการที่ส่งเสริมกัน (Complementary Need Theory)

1. ทฤษฎีความคล้ายคลึง (Homogamy Theory) สุพัตรา สุภาพ (2540 : 67) กล่าวว่า เป็นทฤษฎีที่คู่สมรสจะเลือกคู่ครองที่มีความคล้ายคลึงกับตน เช่น ด้านการศึกษา สถานะสถานภาพทางสังคม รสนิยม อายุ ทัศนคติ เชื้อชาติ ฯลฯ ที่คล้ายคลึงกับตน เช่น คนมีความรู้ อาจจะแต่งงานกับคนที่มีความรู้ ราชวงศ์แต่งงานกับราชวงศ์ ไทยแต่งงานกับไทย ถ้าเป็นระบบ

วรรณะก็จะเป็นไปในรูปที่ต่างกับคนวรรณะเดียวกัน ในรูปพ่อค้ากับพ่อค้า กษัตริย์กับกษัตริย์ พราหมณ์กับพราหมณ์ จัณฑาลกับจัณฑาล เป็นต้น

เอ.ซี. เคิร์ทคอฟ (A.C. Kerckhoff) (Anderson , 1973 : 170 อ้างถึงใน กมลลา แสงสีทอง , 2525 : 31) อธิบายว่าการแต่งงานลักษณะนี้ อยู่บนพื้นฐานที่เรียกว่า "like to marry like" ผู้ที่มีสังคมคล้ายกันหรือมีความเหมือนกันในสิ่งต่างๆ เป็นต้นว่า เชื้อชาติ ศาสนา ฐานะทางสังคม อาชีพ การศึกษา ฯลฯ มีโอกาสที่จะแต่งงานกัน เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

ประการแรก เนื่องจากบุคคลที่อยู่ในลักษณะเดียวกัน มีโอกาสพบปะสังสรรค์กันมากกว่าบุคคลที่มีความต่างกัน

ประการที่สอง อาจเนื่องจากภาวะทางสังคมที่ผลักดันให้บุคคลจำกัดวงอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น กลุ่มสีผิวเดียวกัน ลัทธิศาสนาเดียวกัน ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือการศึกษา ระดับเดียวกัน เป็นต้น

ประการที่สาม อาจเนื่องจากความสามารถที่จะเข้าใจกันและกันได้ง่ายกว่าผู้ที่มีความแตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามระดับของ ความเหมือน(homogamy) นี้มีลักษณะแตกต่างกันไป กล่าวคือ ความคล้ายกันอาจมีน้อยไม่เท่ากันก็ได้ เป็นต้นว่า คนผิวสีเดียวกันอาจเลือกกันและกัน เป็นคู่สมรสทั้งที่อาจนับถือศาสนาต่างกันได้ (กมลลา แสงสีทอง , 2525 : 31)

2. ทฤษฎีความแตกต่าง (Heterogamy Theory) เป็นทฤษฎีที่บุคคลจะเลือกคู่สมรสที่มีความแตกต่างกับตนเอง ในด้านเชื้อชาติ อายุ การศึกษา ศาสนา ภูมิหลังหรือชั้นทางสังคม (Lamanna and Agnes , 1991 : 650)

นอกจากความแตกต่างข้างต้นแล้วยังรวมไปถึงความแตกต่างด้านบุคลิกลักษณะ และลักษณะทางกายภาพ เช่น คนเรียบร้อยแต่งงานกับคนซ่างเจรจา (สุพัตรา สุภาพ 2540 : 68) คนสูงกับคนเตี้ย คนอ้วนกับคนผอม เป็นต้น

3. ทฤษฎีความใกล้ชิด (Propinquity Theory) เป็นทฤษฎีที่เสนอว่า บุคคลมีแนวโน้มจะสมรสกับผู้ที่อยู่ใกล้ชิดมากกว่าอยู่ห่างไกล เช่น อยู่ในละแวกบ้านเดียวกัน โรงเรียนหรือสถานที่ทำงานเดียวกัน เคยเป็นเพื่อนเล่นกัน เป็นต้น ที่เน้นสนใจศึกษาเป็นพิเศษคือ ความใกล้ชิด ทางที่อยู่อาศัย (residential propinquity) ทฤษฎีนี้ยืนยันว่า การสมรสจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อบุคคลมีโอกาสได้พบปะกัน (อัจฉรา ภาคิกะวัญวัฒน์ , 2521 : 9) เพราะความใกล้ชิดคืออำนาจอย่างหนึ่งที่ชักจูงให้บุคคลสมรสกัน (Collins and Coltrane , 1992 : 295)

4. ทฤษฎีอุดมคติ (Ideal Mate Theory) อัจฉรา ภาติกะวัยวัฒน์ (2521 : 9) กล่าวว่า มีข้อสมมติ ที่ปัจเจกบุคคลจะสร้างภาพพจน์เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของผู้ที่ปรารถนาจะ ได้เป็นคู่ครองอยู่บ้างไม่มากก็น้อย ซึ่ง คอมบ์ (Combs) (Landis , 1975 : 177 อ้างถึงใน อัจฉรา ภาติกะวัยวัฒน์ , 2521 : 9) เชื่อว่า แนวความคิดเกี่ยวกับคู่ครองในอุดมคติจะอยู่ภายใน กรอบของค่านิยมในสังคมนั้นๆ นั้นเอง

5. ทฤษฎีคล้าย บิดามารดา (Parental Image Theory) อัจฉรา ภาติกะวัยวัฒน์ (2521 : 9) กล่าวว่า เป็นทฤษฎีที่ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับบิดามารดา โดยเสนอว่า บุคคลมีแนวโน้มจะรักเพศตรงข้ามที่มีลักษณะบางอย่างคล้ายบิดาหรือมารดา ซึ่งเป็นเพศตรงข้าม ของตนโดยไม่รู้สึกลัว คอมบ์ (Combs) (Landis , 1975 อ้างถึงใน อัจฉรา ภาติกะวัยวัฒน์ , 2521 : 9) สรุปเรื่องนี้ว่า ในฐานะที่ครอบครัวเป็นตัวแทนการอบรมขัดเกลาทางสังคม บิดามารดา และเด็กจึงถือค่านิยมอย่างเดียวกัน ซึ่งจะเป็พื้นฐานของการเลือกบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะ และ ค่านิยมคล้ายบิดามารดาของตนมาเป็นคู่ครอง

สเตรทท์ (Strauss) (Burgess and Lock , 1945 : 365 –366 อ้างถึงใน อัจฉรา ภาติกะวัยวัฒน์ , 2521 : 9) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า บิดามารดาจะมีอิทธิพลต่อการเลือกคู่สมรส หาก ปัจเจกบุคคลมีความสัมพันธ์เป็นไปในทางที่ดีกับบิดามารดา เขาก็จะเลือกบุคคลที่มีลักษณะต่างๆ เหมือนบิดาหรือมารดา แต่ถ้าความสัมพันธ์เป็นไปในทางที่ไม่น่าปรารถนาเขาก็จะแสดงออกมา โดยการแสวงหาคู่ครองที่มีลักษณะแตกต่างออกจากบิดา หรือมารดา

6. ทฤษฎีความต้องการที่ส่งเสริมกัน (Complementary Need Theory) ทฤษฎีนี้ โรเบิร์ต เอฟ. วิช (Robert F. Which) เป็นผู้พัฒนาและทำให้สมบูรณ์ขึ้น เขาเชื่อว่า บุคคลจะเลือกคู่สมรสที่สามารถตอบสนองบุคลิกภาพบางอย่างที่เขาขาดมากกว่าจะเลือกบุคคลที่ มีความเหมือนกัน (Homogamous) (Eshleman , 1988 : 299)

แม้ผลงานวิจัยส่วนใหญ่จะสนับสนุนทฤษฎีการเลือกคู่สมรสที่มีคุณสมบัติเหมือนกัน แต่ วิช (Which) และผู้ร่วมงาน เห็นว่าทฤษฎีนี้ยังไม่สามารถอธิบายเหตุที่ทำให้ปัจเจกบุคคล เลือกใครเป็นคู่ครองได้ชัดเจนพอ จึงเสนอทฤษฎีใหม่ เพื่ออธิบายทฤษฎีเดิมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดย จุดเริ่มต้นของทฤษฎี เกิดจากการสังเกตการณ์ในสังคมอเมริกัน ซึ่งการเลือกคู่สมรสก็มีแบบแผน เกิดจากความสมัครใจและความรัก โดยเฉพาะในชนชั้นกลาง การสมรสส่วนใหญ่แสดงถึงความ เหมือนกันทางด้าน อายุ , เชื้อชาติ , ศาสนา , ชั้นสังคม , การศึกษา , ถิ่นที่อยู่อาศัย , สถานภาพ สมรส ตัวแปรเหล่านี้จะเป็นปัจจัยกำหนดขอบเขตของผู้ที่อาจได้รับเลือกเป็นคู่สมรส (field of

eligibles) หลังจากนั้น บุคคลจะแสวงหาผู้ที่สามารถให้ความพอใจสูงกว่าเขาได้ นั่นคือ เขาจะเลือกบุคคลที่มีบุคลิกตรงกันข้ามกับเขา เพื่อที่จะช่วยเสริมโครงสร้างบุคลิกภาพในส่วนที่เขายังขาดอยู่ให้สมบูรณ์ขึ้น ตัวอย่างเช่น บุคคลที่มีบุคลิกเป็นผู้ตาม ก็มักเลือกแต่งงานกับผู้ที่มีบุคลิกเป็นผู้นำ เพื่อชดเชยบุคลิกที่ตนไม่มีแต่ต้องการจะมี เป็นต้น (อัจฉรา ภาติกะวัยวัฒน์ , 2521 : 14)

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย เฉพาะกลุ่มชายไทยมุสลิม ในชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. สร้างความเข้าใจลักษณะวิธีการเลือกคู่สมรสของชายชาวไทยมุสลิม
2. สร้างความเข้าใจค่านิยมในการตัดสินใจการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิม
3. ทราบการเปลี่ยนแปลงลักษณะและค่านิยมในการเลือกคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบันของชายไทยมุสลิม
4. เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์มุสลิมให้ครบถ้วน